

[Buhl.]

heder og Reglerne angaaende Afhjælpning af Kapitalmangel, som kan være opstaaet hos Kreditorer paa Grund af Henstandslovgivningen. For Rentesaenkningens Vedkommende er det faste Punkt i Hovedlovsforslaget Bestemmelserne om Maksimalrente for Indskud i Banker og Sparekasser; det er herfra, Bevægelsen skal sættes i Gang baade med Hensyn til den almindelige Udlaansrente og med Hensyn til Obligationsrenten. Der har allerede i længere Tid været arbejdet paa en frivillig Nedbringelse af Indlaansrenten, og jeg skal erkende, at det heller ikke fra Pengeinstitutternes Side har manglet paa Forsikringer om, at man i al Almindelighed nærede Sympati for Tanken. At man desuagtet ikke har kunnet naa til et Resultat ad Frivillighedens Vej, forekommer mig i og for sig forstaaeligt; det drejer sig jo her om saa omfattende og til Dels modstridende økonomiske Interesser, at man maa være forberedt paa, at en tilfredsstillende Ordning kun kan tilvejebringes gennem Lovforskrifter. Jeg synes ogsaa, at en saadan Fremgangsmaade til syvende og sidst maa være den mest betryggende, ikke alene for Offentligheden, for Samfundet som Helhed, men ogsaa for Pengeinstitutterne selv; som derved bedst sikres imod den Vaklen i Geledderne, som der utvivlsomt vilde være Fare for paa dette Omraade.

Indlaansrenten skal nedsættes til 3 à 3½ pCt. i al Almindelighed, og denne Nedsættelse skal efterfølges af en Nedsættelse af Udlaansrenten i mindst tilsvarende Omfang. Jeg vil her gerne sætte en Streg under Ordet *mindst*. Det sidste Aar har jo trods Krise og Forretningsløshed været et særdeles godt Aar for Bankerne, som i det store og hele har kunnet deklarere gode Udbytter. Nu er jeg fuldt ud klar over, at den Kursstigning paa Beholdningen af Værdipapirer, der har fundet Sted, har spillet en betydelig Rolle, men gaar man de enkelte Bankers Regnskaber igennem, kan man ikke undgaa at lægge Mærke til, at Renteindtægten, trods de store Kassebeholdninger og den dalende Udlaansvirksomhed, i Virkeligheden har holdt sig forbausende godt. Man synes med andre Ord til en vis Grad fra Bankernes Side at have drevet Forretningen efter Princippet: lille Omsætning, stor Avance. Naar der nu gennem hele Kriselovgivningen sættes mere Liv i Pengemarkedet, maa det i høj Grad ønskes, at Bankerne kender deres Besøgestid og gaar over til at arbejde med en Rentegevinst, som er forholdsvis mindre, end den hidtil har været, saa at Udlaans-

renten nedsættes endnu stærkere end Indlaansrenten. Der skal jo ifølge Lovforslaget hvert Kvartal ske Indberetning om saavel Indlaans- som Udlaansrentens Nedsættelse, og jeg tvivler ikke om, at den højtærede Handelsminister nok skal, om jeg saa maa sige, holde Fingeren paa Pulsen og følge Udviklingen. Jeg tvivler heller ikke om, at Befolkningen vil omfatte dette Spørgsmaal med den allerstørste Interesse. Det er jo saa, at Bankerne har en vis Bevægelsesfrihed med Hensyn til den nærmere Placering af Nedsættelsen af Udlaansrenten. Jeg vil haabe, at man specielt vil have sin Opmærksomhed henvendt paa de højeste Rentesaetser, der som Regel maa betales af de smaa Laantagere. Jeg gør ogsaa opmærksom paa, at Udlaansrentens Nedsættelse skal være effektiv — dette Udtryk er netop brugt i Lovforslaget — i den Forstand, at det ikke alene er den formelle Udlaansrente, der skal nedsættes, men jeg gaar ud fra, at samtlige de Former, under hvilke Udlaanet vederlægges ad indirekte Vej, ogsaa er undergivet den Pligt, som Lovforslaget paalægger med Hensyn til Udlaansrenten.

Selv om Nedbringelsen af Pengeinstitutternes Udlaansrente i sig selv er en betydningsfuld Foranstaltning, har den Renteaktion, som her foreslaas iværksat, i Virkeligheden et videregaaende Formaal, idet det derigennem vil være muligt at virke regulerende ind paa hele det hjemlige Rentemarked. Blandt andet kan det jo forventes, at en Del af de i Banker og Sparekasser indestaaende Midler paa Grund af Rente-nedsættelsen vil blive flyttet over paa Kreditforeningsobligationer, og dette Forhold i Forbindelse med, at det i Lovforslaget gøres til et Formaal for Krisefonden at opkøbe Obligationer, maa regnes at ville medføre en saadan forøget Efterspørgsel paa Obligationmarkedet, at der derved vil indtræde en mærkbar Kursstigning, saa at man derigennem forhaabentlig vil faa Mulighed for en Konvertering af de højest forrentede Obligationer. Jeg vil haabe, at den Opgave, som her vil blive paalagt Krisefonden i Samraad med Nationalbanken, maa kunne føre til det tilsigtede Maal. Det er jo givet, at det ikke mindst for Landbrugets Skyld er nødvendigt, at alle Kræfter sættes ind paa at gennemføre en saadan Konvertering paa den ene eller den anden Maade.

Jeg er ligesom den ærede Ordfører for Venstre (Hauch) af den Opfattelse, at Ængstelsen for, at Lovforslaget skal medføre en stærk Forskydning af Pengemidler fra Provinsen ind til København, er overdreven. Men rent bortset fra, om en saa-